

การวิเคราะห์และเปรียบเทียบการใช้สัทอักษร /l/ และ /r/
ในคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน
An Analysis and Comparison of the Use of /l/ and /r/
Phonetic Alphabets in English Loan Words in Chinese

รัชตพล ชัยเกียรติธรรม¹
Rathchataphol Chaikiattitham

Received: March 20, 2020

Revised: March 12, 2020

Accepted: March 13, 2020

บทคัดย่อ

การใช้สัทอักษร /l/ และ /r/ ในคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน สามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับคำภาษาอังกฤษ ซึ่งมีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน โดยคำภาษาอังกฤษที่มีอักษร /r/ ใช้เป็นคำยืมในภาษาจีน จะใช้สัทอักษร /l/ ทั้งในพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย รวมถึงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย นอกจากนี้ คำภาษาอังกฤษที่มีพยัญชนะท้าย /-l/ หรือ /-r/ คำยืมในภาษาจีนบางคำใช้สระ /er/ อย่างไรก็ตาม คำภาษาอังกฤษที่ปรากฏพยัญชนะต้น /l/ ภาษาจีนได้ใช้สัทอักษรพยัญชนะต้น /l/ ในคำยืมเช่นกัน ดังนั้น คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน จึงมีการใช้สัทอักษร /l/ และ /r/ ทั้งเหมือนกันและแตกต่างกันกับคำภาษาอังกฤษ แต่ไม่มีผลต่อความหมายของคำ ด้วยเหตุนี้ ผู้ใช้ภาษาจีนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้การใช้สัทอักษร /l/ และ /r/ ในคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน รวมทั้งการใช้พยัญชนะดังกล่าวในคำภาษาอังกฤษด้วย เพื่อช่วยให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: สัทอักษร คำยืมภาษาอังกฤษ ภาษาจีน

Abstract

There are similarities and differences of the use of /l/ and /r/ phonetic alphabets in English loan words in Chinese while analyzing and comparing with English words. English words with /r/ consonant are used with /l/ phonetic alphabet in Chinese as either initial or final consonant and also used in both initial and final positions. Moreover, English words with /-l/ or /-r/ as final consonant can be used with the /er/ vowel for the loan words in Chinese. Whereas, English words with initial /l/ remain being used with /l/ phonetic alphabet in the loan words in Chinese. However, the similarities and differences in the use of /l/ and /r/ in English loan words and the English words do not make any

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
หมายเลขโทรศัพท์ 0-5385-1478 ต่อ 481 e-mail: meebearxiong@gmail.com

change in the meanings of the words. Therefore, Chinese language users should learn about the use of /l/ and /r/ phonetic alphabets in both English loan words in Chinese and English words aiming to achieve effective communication.

Keywords: Phonetic alphabets, English loan words, Chinese

บทนำ

ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาสากลที่ผู้คนนิยมใช้กันทั่วโลก จึงทำให้เกิดการใช้คำยืมภาษาอังกฤษ ปรากฏอยู่ในภาษาใดภาษาหนึ่งจำนวนมาก และพบในภาษาจีนเช่นกัน ตามที่ เหยิน จิ่งเหวิน (2551, น. 139) กล่าวว่า ภาษาจีน นิยมนำคำยืมภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ มาใช้ในภาษาจีนมากที่สุด รองลงมา คือ ภาษาญี่ปุ่น รัสเซีย และฝรั่งเศส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang Zhonglian (黄忠廉, 2009) ที่พบว่า ภาษาอังกฤษในภาษาจีน ปรากฏในพจนานุกรมภาษาจีนสมัยปัจจุบัน และยัง นิยมใช้ทับศัพท์เป็นจำนวนมาก เช่น 吉他 (jítā) (กีตาร์) 罗曼蒂克 (luómàndìkè) (โรแมนติก) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Li Yuan และ Liu Hongyan (李园、刘鸿雁, 2006, pp. 75-76) พบว่า คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน มีการทับศัพท์ เช่น 沙发 (shāfā) (โซฟา) หรือใช้คำยืมตัวอักษร เช่น CD (ซีดี) VCD (วีซีดี) เป็นต้น ดังนั้น ภาษาอังกฤษ จึงเป็นภาษาต่างประเทศที่ปรากฏอยู่ในภาษาจีนเป็น จำนวนมาก และนับว่าเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่ง ที่มีบทบาทต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ของผู้ใช้ภาษาจีนได้เป็นอย่างดี

ถึงแม้ว่าภาษาจีนได้นำคำยืมภาษาอังกฤษมาใช้สื่อสารอยู่บ่อยครั้ง แต่คำยืมภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ไม่ได้ใช้ทับศัพท์ตามภาษาอังกฤษเดิม เนื่องจากภาษาจีนเป็นอักษรภาพ จึงทำให้การใช้คำยืม ภาษาอังกฤษแบบทับศัพท์ทั้งหมดในภาษาจีนเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษยังเป็นภาษาที่ใช้ ระบบอักษรวิธี ดังที่เหยิน จิ่งเหวิน (2551, น. 138) กล่าวว่า ระบบการเขียนภาษาจีนไม่สะดวกสำหรับ การทับศัพท์ เนื่องจากต้องใช้ตัวหนังสือที่มีอยู่มาถอดเสียง โดยไม่สามารถใช้พยัญชนะผสมกับสระได้ อย่างอิสระเหมือนในภาษาไทยหรืออีกหลายภาษาที่ใช้ระบบอักษรแบบอักษรวิธี เมื่อเป็นเช่นนี้ เสียงของ คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน จึงมักผิดเพี้ยนไปจากเสียงเดิมมาก

ดังนั้น ลักษณะการใช้คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน จึงมีระบบหน่วยเสียงที่ไม่ตรงกันกับ ภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาจีนเป็นอักษรภาพดังกล่าว อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาหน่วยเสียงใน ภาษาจีนจากสัทอักษรที่ใช้อักษรโรมันแทนเสียงอักษรจีนแต่ละตัว สามารถนำมาวิเคราะห์และ เปรียบเทียบด้านระบบหน่วยเสียงของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนกับคำภาษาอังกฤษเดิมได้ ว่ามีความ แตกต่างกันอย่างไร โดยเฉพาะการใช้สัทอักษร /l/ และ /r/ ของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน ที่มีทั้ง ความเหมือนหรือแตกต่างจากภาษาอังกฤษเดิมอย่างไร โดยคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนส่วนใหญ่ ที่ปรากฏในบทความนี้ ผู้เขียนได้รวบรวมจากพจนานุกรมภาษาจีน 《现代汉语词典》(中国社会科学院语言研究所, 2016) และพจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ (เจียร์ชัย เอี่ยมวรเมธ, 2560) โดย เที่ยบเคียงกับคำภาษาอังกฤษที่ปรากฏในพจนานุกรม Advanced American Dictionary (Oxford,

2011) โดยผลการศึกษาพบว่า คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน มีระบบหน่วยเสียงและระบบการเขียนคำสัทอักษร /l/ และ /r/ ที่ทั้งเหมือนกันและแตกต่างกันกับคำภาษาอังกฤษเดิม ได้แก่ 1) พยัญชนะต้น 2) พยัญชนะท้าย และ 3) พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรเปรียบเทียบให้ผู้เรียนได้เห็นถึงระบบหน่วยเสียงและระบบการเขียนที่เหมือนและแตกต่างจากภาษาอังกฤษอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนรวมถึงผู้ใช้ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ สามารถนำไปใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไป

ลักษณะการใช้สัทอักษร /l/ และ /r/ ของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน

การใช้คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน มีลักษณะแตกต่างจากระบบหน่วยเสียงภาษาอังกฤษเดิมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะระบบหน่วยเสียง /r/ ซึ่งคำภาษาอังกฤษใช้ตัวอักษร /r/ ในขณะที่ภาษาจีนใช้คำจีนที่มีสัทอักษร /l/ โดยคำยืมภาษาอังกฤษแทนระบบหน่วยเสียง /r/ ของคำภาษาอังกฤษเดิม ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกัน สามารถแบ่งได้ดังนี้ (รัชพล ชัยเกียรติธรรม, 2556)

1. พยัญชนะต้นอักษรเดียว ถึงแม้ว่าสัทอักษร /l-/ และ /r-/ ต่างเป็นพยัญชนะต้นอักษรเดียวในภาษาอังกฤษ (นันทนา รณเกียรติ, 2555, น. 29, 134) และเป็นสัทอักษรที่ใช้อักษรโรมันแทนเสียงอักษรจีน (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2555, น. 6) แต่เมื่อภาษาจีนนำมาใช้เป็นคำยืมภาษาอังกฤษ ตัวอักษร /r-/ ในภาษาอังกฤษเปลี่ยนเป็นคำจีนที่มีสัทอักษร /l-/ ในพยางค์ต่าง ๆ แบ่งได้ดังนี้

1.1 พยัญชนะต้นในพยางค์แรกของคำภาษาอังกฤษใช้ /r-/ แต่ภาษาจีนใช้คำจีนที่มีสัทอักษร /l-/ ได้แก่

“rayon” - 螺萦 (léiyíng) (เรยอง)²

“Roman” - 罗马 (Luómǎ) (โรมัน)

“romantic” - 罗曼蒂克 (luómàndìkè) (โรแมนติก) เป็นต้น

1.2 พยัญชนะต้นในพยางค์ที่สองของคำภาษาอังกฤษใช้ /r-/ แต่ภาษาจีนใช้คำจีนที่มีสัทอักษร /l-/ ได้แก่

“Eureka” - 尤里卡 (Yóulǐkǎ) (ยูเรก้า)

“heroin” - 海洛因 (hǎiluòyīn) (เฮโรอีน)

“marathon” - 马拉松 (mǎlāsōng) (มาราธอน) เป็นต้น

1.3 พยัญชนะต้นในพยางค์สุดท้ายของคำภาษาอังกฤษใช้ /r-/ แต่ภาษาจีนใช้คำจีนที่มีสัทอักษร /l-/ ได้แก่

“aspirin” - 阿司匹林 (ā'sīpílín) (แอสไพริน)

“cabaret” - 卡巴莱 (kǎbālái) (คาบาเรต์)

² คำตัวอย่างที่ปรากฏเป็นอักษรไทยในเครื่องหมายวงเล็บทั้งหมดคือ คำยืมภาษาอังกฤษที่ปรากฏในภาษาไทย ซึ่งส่วนใหญ่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556) และพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑-๒ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2557)

“calorie” - 卡路里 (kǎlùlǐ) (แคลอรี) เป็นต้น

2. พยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำ โครงสร้างของภาษาอังกฤษนั้น มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำต้นพยางค์ได้ถึง 3 เสียง (นันทนา รณเกียรติ, 2555, น. 138) ส่วนภาษาจีน มีพยัญชนะต้นที่มีสัทอักษรแทนพยัญชนะ 24 เสียง (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2555, น. 5) ซึ่งสัทอักษรในภาษาจีนไม่ปรากฏพยัญชนะต้นที่มีระบบหน่วยเสียงอักษรควบกล้ำ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้พยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำที่มีระบบหน่วยเสียง /r/ ควบกล้ำในภาษาอังกฤษ เปลี่ยนเป็นคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนในลักษณะต่าง ๆ แบ่งได้ดังนี้

2.1 คำควบกล้ำภาษาอังกฤษในตัวอักษร /r-/ เปลี่ยนเป็นคำจีนที่มีสัทอักษร /l-/ ในพยางค์ถัดไป กล่าวคือ ภาษาอังกฤษมีระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำต่าง ๆ เช่น /br-/ /gr-/ /tr-/ เป็นต้น แต่ภาษาจีนใช้เพียงระบบหน่วยเสียงแรกของพยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำ ภาษาอังกฤษคือ /b-/ /g-/ /t-/ ตามลำดับ และตัดระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำ /r-/ เนื่องจากภาษาจีนไม่มีระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำดังเช่นภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม ภาษาก่อนได้เปลี่ยนระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรควบ /r-/ ในภาษาอังกฤษ โดยใช้ตัวอักษรจีนที่มีสัทอักษร /l-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดียวในพยางค์ถัดไป ได้แก่

“brandy” - 白兰地 (báilándì) (บรันดี)

“grain” - 格冷 (gélěng) (เกรน)

“trust” - 托拉斯 (tuōlāsī) (ทรัสต์) เป็นต้น

2.2 คำควบกล้ำภาษาอังกฤษในตัวอักษร /r-/ เปลี่ยนเป็นคำจีนด้วยการตัดระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำ /r-/ กล่าวคือ ภาษาอังกฤษมีระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำ /r-/ แต่ภาษาจีนตัดระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำ /r-/ ของภาษาอังกฤษดังกล่าว โดยใช้เพียงระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรควบกล้ำตัวแรกในภาษาอังกฤษ เป็นระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรเดียวในคำยืม ซึ่งมีระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นอักษรเดียวใกล้เคียงกับคำภาษาอังกฤษเดิม ได้แก่

“gram” - 克 (kè) (กรัม)

“krypton” - 氪 (kè) (คริปทอน)

“strychnine” - 士的宁 (shìdíníng) (สตริกนิน) เป็นต้น

3. พยัญชนะท้าย ตัวอักษร /-r/ ที่เป็นพยัญชนะท้ายในภาษาอังกฤษ เปลี่ยนเป็นคำจีนด้วยการตัดระบบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-r/ กล่าวคือ ภาษาอังกฤษมีระบบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-r/ แต่ภาษาจีนใช้คำจีนใช้โดยไร้สัทอักษร /r/ เนื่องจากภาษาจีนไม่มีระบบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /r/ ได้แก่

“cartoon” - 卡通 (kǎtōng) (การ์ตูน)

“laser” - 镭射 (léishè) (เลเซอร์)

“motor” - 马达 (mǎdá) (มอเตอร์) เป็นต้น

4. พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย ตัวอักษร /r/ ในภาษาอังกฤษทั้งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายเปลี่ยนเป็นคำจีน โดยพยัญชนะต้นในพยางค์แรกของคำภาษาอังกฤษใช้ /r-/ แต่ภาษาจีนใช้คำจีนที่มีสัทอักษร /l-/ ส่วนพยัญชนะท้ายในพยางค์ที่สอง /-r/ ถูกตัดระบบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายปรากฏเพียง 1 คำ คือ “radar” - 雷达 (lédá) (เรดาร์)

สาเหตุที่ทำให้คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนใช้สัทอักษร /l/ แทน /r/ ในคำภาษาอังกฤษ

จากลักษณะการใช้คำยืมภาษาอังกฤษที่ปรากฏในภาษาจีนดังกล่าวจะทำให้เห็นได้ว่า ตัวอักษร /r/ ที่ใช้ในภาษาอังกฤษ ไม่ได้ถูกนำมาใช้แทนระบบหน่วยเสียงเป็นคำยืมอังกฤษในภาษาจีนแต่ประการใด ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เป็นตัวอักษรจีนที่มีสัทอักษร /l/ แทนคำภาษาอังกฤษที่มีตัวอักษร /r/ ทั้ง ๆ ที่ในภาษาจีนมีระบบหน่วยเสียง /r/ และระบบการเขียนสัทอักษร /r/ เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ แต่กลับไม่ใช้สัทอักษร /r/ เป็นคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน สันนิษฐานว่า อาจเกิดจากสาเหตุบางประการในเรื่องของระบบหน่วยเสียง /r/ ในภาษาอังกฤษและภาษาจีนที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ระบบหน่วยเสียง /r/ ในภาษาอังกฤษ ออกเสียงยกปลายลิ้นไปยังส่วนหลังของปุ่มเหงือก แล้วให้กระแสมลเคลื่อนออกไปสบาย ๆ โดยไม่มีเสียงเสียดแทรกตามลักษณะของเสียงเปิด (Approximant) (นันทนา รณเกียรติ, 2555, น. 134) ในขณะที่ภาษาจีน เสียง /r/ กระดกปลายลิ้นขึ้น วางใกล้เพดานแข็งเพื่อกั้นลมหายใจ จากนั้นปล่อยลมออกมา (ไต้เอปี้ซี, 2553, น. 23)

ในฐานะที่ผู้เขียนมีประสบการณ์การสอนภาษาจีนมีความเห็นว่า แม้ภาษาจีนมีสัทอักษร /r/ เช่นเดียวกับคำยืมภาษาอังกฤษที่มีพยัญชนะ /r/ เหมือนกัน แต่เสียง /r/ ในภาษาจีนกับภาษาอังกฤษมีฐานที่เกิดเสียงแตกต่างกันดังกล่าว จึงทำให้ภาษาอังกฤษที่มีพยัญชนะ /r/ กลายเป็นสัทอักษร /l/ ที่ปรากฏเป็นคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนแทบทั้งสิ้น เนื่องจากฐานที่เกิดเสียง /l/ ในภาษาจีนเกิดจากปลายลิ้นแตะที่ด้านหลังของฟันบน ปล่อยลมออกมาทั้งสองข้างของลิ้น (ไต้เอปี้ซี, 2553, น. 21) ซึ่งมีลักษณะการออกเสียงใกล้เคียงกับ /r/ ในภาษาอังกฤษข้างต้น มากกว่าที่จะใช้ระบบหน่วยเสียง /r/ ในภาษาจีน จึงสรุปได้ว่า ลักษณะการใช้คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน ที่เกิดจากการแปรระบบหน่วยเสียงจากภาษาอังกฤษเดิม /r/ เป็น /l/ ในคำยืมภาษาจีน เกิดจากระบบหน่วยเสียงที่ใกล้เคียงกัน มากกว่าที่จะคำนึงถึงระบบการเขียนสัทอักษรของภาษาอังกฤษและภาษาจีนที่เหมือนกัน

นอกจากนี้ สัทอักษรพยัญชนะต้น /l/ ในภาษาจีน ประสมกับสระได้มากกว่าสัทอักษรพยัญชนะต้น /r/ กล่าวคือ ระบบหน่วยเสียง /l/ มี 25 เสียง ส่วนระบบหน่วยเสียง /r/ มี 15 เสียง เปรียบเทียบดังนี้

- ระบบหน่วยเสียง /l/ และ /r/ ใช้ระบบหน่วยเสียงสระเดียวกันมี 11 คู่ ได้แก่ /le/ - /re/, /lao/ - /rao/, /lou/ - /rou/, /lan/ - /ran/, /lang/ - /rang/, /leng/ - /reng/, /long/ - /rong/, /lu/ - /ru/, /luo/ - /ruo/, /luan/ - /ruan/ และ /lun/ - /run/

- ระบบหน่วยเสียง /l/ มี 14 เสียงที่ไม่ปรากฏระบบหน่วยเสียง /r/ ได้แก่ /la/, /lai/, /lei/, /li/, /lia/, /liao/, /lie/, /liu/, /lian/, /lin/, /liang/, /ling/, /lǜ/ และ /lüe/

● ระบบหน่วยเสียง /r/ มี 4 เสียงที่ไม่ปรากฏระบบหน่วยเสียง /l/ ได้แก่ /ri/, /ren/, /rua/ และ /rui/

จากลักษณะการใช้สัทอักษร /l/ ในภาษาจีน จึงมีฐานที่เกิดเสียงใกล้เคียงกับ /r/ ในภาษาอังกฤษดังกล่าว ประกอบกับสัทอักษรพยัญชนะต้น /l/ มีระบบหน่วยเสียงประสมกับสระมากกว่าสัทอักษรพยัญชนะต้น /r/ ในภาษาจีน จึงทำให้คำที่มีพยัญชนะต้นทั้งอักษรเดี่ยวและอักษรควบ /r/ ในภาษาอังกฤษ ในขณะที่ภาษาจีนนิยมใช้เป็นระบบหน่วยเสียงสัทอักษรพยัญชนะต้น /l/ แทนเสียงคำยืมภาษาอังกฤษ มากกว่าระบบหน่วยเสียงพยัญชนะต้น /r/ ตามตัวอย่างข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนที่ว่า สัทอักษร /l/ ในภาษาจีนทั้งหมด 25 เสียง ได้ปรากฏการใช้เป็นคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนถึง 19 เสียง โดยไม่ปรากฏการใช้สัทอักษรในคำยืมภาษาอังกฤษ 6 เสียง คือ /le/, /leng/, /lou/, /luan/, /lia/ และ /liang/ ในขณะที่สัทอักษร /r/ ไม่ปรากฏตัวอักษรจีนในคำยืมภาษาอังกฤษทั้งสิ้น ยกเว้นระบบหน่วยเสียง /ru/ ที่ปรากฏเพียงคำเดียวคือ 铷 (rú) ซึ่งหมายถึง สารรูบิเดียม (rubidium) (รัชตพล ชัยเกียรติธรรม, 2556, น. 990-991)

นอกจากนี้ คำที่เป็นชื่อเฉพาะต่าง ๆ ที่มาจากภาษาอังกฤษ ภาษาจีนจะนิยมใช้สัทอักษร /l/ แทนอักษร /r/ ในภาษาอังกฤษเช่นกัน ได้แก่

“Burberry” – 巴宝莉 (Bābǎoli) (เบอร์เบอร์รี่: ชื่อตราผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าแพชชั่น)

“Harry Potter” – 哈利珀特 (Hālìbōtè) (แฮร์รี่ พอร์เตอร์: ชื่อวรรณกรรมและตัวละคร)

“Marlboro” – 万宝路 (Wànbǎolù) (มาร์โบโร: ชื่อตราผลิตภัณฑ์บุหรี่) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม คำภาษาอังกฤษที่ปรากฏพยัญชนะต้น /l/ ในภาษาจีนได้มีการใช้ระบบหน่วยเสียงสัทอักษรพยัญชนะต้น /l/ ในคำยืมภาษาอังกฤษเช่นกัน ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

1. พยัญชนะต้นในพยางค์แรกของคำ ได้แก่

“laser” – 镭射 (léishè) (เลเซอร์)

“limbo rock” – 林拨舞 (lín pōwǔ) (ลิมโบร็อก)

“logic” – 逻辑 (luójí) (ลอจิก) เป็นต้น

2. พยัญชนะต้นพยางค์ที่สองของคำ ได้แก่

“ballet” – 芭蕾舞 (bālěiwǔ) (บัลเลต์)

“bowling” – 保龄球 (bǎolíngqiú) (โบว์ลิง)

“Olympic” – 奥林匹克 (àolínpǐkè) (โอลิมปิก) เป็นต้น

3. พยัญชนะต้นในพยางค์สุดท้ายของคำ ได้แก่

“chocolate” – 巧克力 (qiǎokèlì) (ช็อกโกแลต)

“mandolin” – 曼陀林 (màntuólín) (แมนโดลิน)

“salad” – 色拉 (sèlā) 沙拉 (shālā) (สลัด) เป็นต้น

4. พยัญชนะต้นในสองพยางค์สุดท้ายของคำ ปรากฏเพียง 1 คำ คือ “celluloid” – 赛

璐珞 (sàilùluò) (เซลลูลอยด์)

นอกจากนี้ ภาษาอังกฤษยังปรากฏคำที่มีระบบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-l/ และ /-r/ แต่คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนได้ใช้สระ /er/ โดยปรากฏเป็นลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาษาอังกฤษ ปรากฏระบบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /l/ แต่ภาษาจีน ใช้สระ /er/ เป็นพยัญชนะต้นตัวถัดมา ได้แก่

“alpha” - 阿耳法 (ā'ěrfǎ) (อัลฟา)

“e-mail” - 伊妹儿 (yīmèir) (อีเมล)

“golf” - 高尔夫 (gāo'ěrfū) (กอล์ฟ) เป็นต้น

2. ภาษาอังกฤษ ปรากฏระบบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-r/ แต่ภาษาจีน ใช้สระ /er/ เป็นพยัญชนะต้นตัวถัดมา ได้แก่

“formalin” - 福尔马林 (fú'ěrmǎlín) (ฟอร์มาลิน)

“hormone” - 荷尔蒙 (hé'ěrměng) (ฮอร์โมน)

“Morse code” - 摩尔斯电码 (Mó'ěrsīdiànmǎ) (รหัสมอร์ส) เป็นต้น

การใช้สระ /er/ ของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนดังกล่าว สามารถนำมาเทียบเสียงทั้งคำภาษาอังกฤษที่มีระบบหน่วยเสียง /l/ หรือ /r/ ซึ่งส่วนใหญ่ปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย โดยระบบหน่วยเสียงสระ /er/ ในภาษาจีนคล้ายกับระบบหน่วยเสียง “เออ” แต่ปลายลิ้นต้องม้วนงอและเพดานแข็ง (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2555, น. 8-9) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับระบบหน่วยเสียง /r/ ในภาษาอังกฤษที่มีฐานหลังปุ่มเหงือก เสียงเปิด โฆชะ (นันทนา รณเกียรติ, 2555, น. 133) ดังนั้นระบบหน่วยเสียงสระ /er/ ในภาษาจีน จึงใกล้เคียงกับระบบหน่วยเสียง /r/ ในภาษาอังกฤษดังกล่าว ซึ่งปรากฏเป็นคำยืมจำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับคำยืมที่ใช้สัทอักษร /l/ ในภาษาจีน

จากลักษณะการใช้สัทอักษร /l/ และ /r/ ของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนจะเห็นได้ว่า มีลักษณะที่แตกต่างกันเป็นอย่างมาก โดยคำภาษาอังกฤษที่มีอักษร /r/ ภาษาจีนได้นำมาใช้เป็นคำยืมโดยส่วนใหญ่ใช้คำอักษรจีนที่มีสัทอักษร /l/ ซึ่งหากเทียบเคียงกับคำยืมภาษาอังกฤษ

สำหรับในภาษาไทย การใช้คำภาษาอังกฤษที่มีอักษร /r/ ภาษาไทยได้นำมาใช้เป็นคำยืมถอดอักษรไทยเป็น “ร” ในระบบการเขียนทุกคำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2535, น. 22) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัดกว่าคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน ที่ใช้ทั้งสัทอักษรพยัญชนะ /l/ และ /r/ รวมถึงการใช้สระ /er/ ดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนที่ใช้สัทอักษร /l/ ส่วนใหญ่จะแตกต่างจากภาษาอังกฤษเดิมที่ใช้ /r/ แต่หากพิจารณาจากความหมายแล้ว กลับใช้ความหมายเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษเดิม ดังนั้น ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของการใช้สัทอักษร /l/ ในคำยืมภาษาจีนกับคำภาษาอังกฤษที่บางพยางค์ในคำมี /r/ จึงมีระบบหน่วยเสียงและระบบการเขียนที่แตกต่างกันเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ผู้ใช้ภาษาจีนโดยเฉพาะผู้ใช้ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ถึงระบบหน่วยเสียง และระบบการเขียนของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีนและคำภาษาอังกฤษเดิมเช่นกัน เพื่อให้มีทักษะการใช้ภาษาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

บทสรุป

จากลักษณะการใช้สัทอักษร /l/ และ /r/ ของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน แสดงให้เห็นว่าภาษาจีนได้ใช้คำยืมภาษาอังกฤษแปรเสียงสัทอักษร /l/ และ /r/ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากเสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย และยังแตกต่างจากระบบเสียงในภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก จึงอาจทำให้ผู้ใช้ภาษาจีนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้ที่ใช้ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศเมื่อได้ยินแล้ว อาจไม่สามารถทราบได้อย่างแน่ชัดว่า คำภาษาจีนคำนั้นเป็นคำยืมมาจากภาษาอังกฤษ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนภาษาจีนจะต้องศึกษาคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน โดยเฉพาะคำยืมที่เกิดจากการเปลี่ยนคำภาษาอังกฤษที่มีอักษร /r/ เป็นคำอักษรจีนที่มีสัทอักษร /l/ ดังนั้น ผู้สอนควรเน้นหรือให้ความสำคัญกับคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาจีน โดยเฉพาะคำศัพท์ในบทเรียนที่ใช้สัทอักษร /l/ ในขณะที่คำภาษาอังกฤษใช้อักษร /r/ ปรากฏในตำแหน่งที่แตกต่างกัน ดังตำแหน่งพยัญชนะต้นในพยางค์แรกของคำ เช่น “Roman” - 罗马 (Luómǎ) (โรมัน) หรือตำแหน่งพยัญชนะต้นในพยางค์สุดท้ายของคำ เช่น “aspirin” - 阿司匹林 (ā'sīpílin) (แอสไพริน) ฯลฯ ดังตัวอย่างข้างต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นถึงระบบหน่วยเสียงและระบบการเขียนที่แตกต่างจากภาษาอังกฤษ แม้ว่าจะมีระบบความหมายเหมือนกันก็ตาม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนและผู้ใช้ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ สามารถนำไปใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2560). *พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 34). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- นันทนา ธนเกียรติ. (2555). *สัทศาสตร์เพื่อการสอนการออกเสียงภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประพิน มโนมัยวิบูลย์. (2555). *ภาษาจีนกลางขั้นพื้นฐาน 1* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชตพล ชัยเกียรติธรรม. (2556). *รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคำยืมภาษาอังกฤษที่ปรากฏในภาษาไทยและภาษาจีน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2535). *หลักเกณฑ์การทับศัพท์*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). *พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑-๒*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- ไลฟ์เอปซี. (2553). *สวัสดีหนีห่าว เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊ค.
- เหวิน จิ่งเหวิน. (2551). *รอบรู้ภาษาจีน (จูกี้จื่อจิ้น) เล่ม 1* (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- Oxford. (2011). *Advanced American Dictionary*. New York: Oxford University Press.
- 李园、刘鸿雁. (2006). 《浅析现代汉语中的英语借词》, 河北: 保定职业技术学院.
- 黄忠廉. (2009). 《现代汉语词典》, 中的外来词研究, 2019 年 9 月 9 日. http://www.lw23.com/lunwen_466575597/.
- 中国社会科学院语言研究所. (2016). 《现代汉语词典》第7版, 北京: 商务印书馆.